

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1**

**Instructional leadership of school administrators affecting learning organization in schools for
disabilities under special education bureau Group 1**

ทวีศักดิ์ ชะเราะ¹, ดวงใจ ชนะสิทธิ์² และอรพรรณ ตูจินดา³

Thawesak Charoh¹, Duangjai Chanasid², and Oraphan Toujinda³

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม^{1,2,3}

Educational Administration Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University

Corresponding author, E-mail: jojoe.3540@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ 2) ศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 จำนวน 205 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการบริหารจัดการความรู้ และด้านความรอบรู้แห่งตน

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู (X_5) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (X_3) และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X_1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 92.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

สมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.30 + 0.45 (X_5) + 0.30 (X_4) + 0.08 (X_3) + 0.08 (X_1)$$

สมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.58 (X_5) + 0.26 (X_4) + 0.10 (X_3) + 0.11 (X_1)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร, องค์กรแห่งการเรียนรู้, โรงเรียนเฉพาะความพิการ

ABSTRACT

This research aims to study: 1) the level of instructional leadership of school administrators of schools for disabilities; 2) the level of a learning organization in schools for disabilities; and 3) the instructional leadership of school administrators affecting being a learning organization of schools for disabilities. The sample included administrators and teachers in schools for disabilities under the Special Education Bureau Group 1. A total of 205 samples were obtained by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows: 1) The instructional leadership of school administrators of schools for disabilities overall and all aspects were high level. For each aspect: learning environment organization, teacher professional development, curriculum development and teaching and learning, supervision, monitoring, and evaluation of teaching and learning and determination of the school's vision, goals, and mission. 2) A learning organization of schools for disabilities overall high level and for each an aspect highest level: team learning. And 4 aspects were high level, for each aspect: systematic thinking, organizational transformation, knowledge management and personal mastery. 3) Instructional leadership of school administrators, all 4 aspects: teacher professional development (X_5), learning environment organization (X_4), supervision, monitoring, and evaluation of teaching and learning (X_3) and determination of the school's vision, goals, and mission (X_1) were factors affecting being learning organization of schools for disabilities (Y_{tot}). All factors could together predict schools for disabilities at the percentage of 92.30% with statistical significance at .01 level.

The multiple regression analysis equation in the form of raw scores was:

$$\hat{Y}_{tot} = 0.30 + 0.45 (X_5) + 0.30 (X_4) + 0.08 (X_3) + 0.08 (X_1).$$

The multiple regression analysis equation in the form of standard scores is:

$$\hat{Z}_{tot} = 0.58 (X_5) + 0.26 (X_4) + 0.10 (X_3) + 0.11 (X_1)$$

Keywords: instructional leadership of school administrators, learning organization, school for disabilities

บทนำ

สังคมโลกมีลักษณะเป็นพลวัตที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ทั้งนี้ เพราะมีสาเหตุปัจจัยแวดล้อมหลายประการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาในบางเรื่องอาจสิ้นสุดไปแล้ว แต่ในบางเรื่องยังดำเนินต่อไป สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและปัญหาในอนาคต ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การปกครอง ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาตามลักษณะเหตุแห่งปัจจัย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับตัวให้ทันกับก้าวอย่างแห่งการเปลี่ยนแปลง (เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, 2560, น. 4)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทย ทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามไว้เป็นต้นทุนทางปัญญา ที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ สมรรถนะ ในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขเพื่อพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับ นานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของโลกในศตวรรษที่ 21 เพื่อมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษา ที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น การบริหารจัดการด้านการศึกษาของประเทศไทยมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงมีการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังหน่วยงานทางการศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจให้ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545, 2545, น. 19) เมื่อได้รับมอบหมายอำนาจและหน้าที่ มากขึ้น ความรับผิดชอบต่าง ๆ จึงเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงถือเป็นหัวใจหลักของการศึกษา มิใช่ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนเท่านั้น แต่จำเป็นต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำสถานศึกษานั้น ๆ ผู้บริหาร

สถานศึกษาที่มีความสามารถจึงเป็นทั้งผู้บริหารและผู้นำควบคู่กัน ไปเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคน (นักเรียน) ให้มีคุณภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรม ในการแสดงออก หรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในการจะใช้อำนาจอิทธิพล หรือศิลปะในการจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่ม (บุญพา พรหมณะ, 2559, น.15) สอดคล้องกับ เกตุสุดา กิ่งการจร (2560, น. 34) กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ คุณลักษณะ หรือพฤติกรรม ที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการร่วมมือ กับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้ นอกจากนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อทำให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อถือ ยอมรับ ครัทธา และร่วมมือปฏิบัติงานตามภารกิจจนบรรลุผลตาม เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้ เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม (สกล คามบุศย์, 2559, น. 29) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทาง วิชาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และ เทคนิคต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้วางแผนพัฒนา สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีศักยภาพ ในการบริหารงานวิชาการซึ่งจะ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดหมาย ของหลักสูตร (กิงกาญจน์ สุขสำราญ, 2565, น. 3)

องค์การแห่งการเรียนรู้คือเป็นองค์การที่มีลักษณะ ที่เอื้ออำนวยต่อการให้บุคลากรทั่วทั้งองค์การสามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันได้อย่างสะดวกทั่วถึง ทำให้บุคลากรในองค์การเกิด การพัฒนาพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระหว่างบุคลากร ระดับกลุ่ม และระดับองค์การ มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมาย เพื่อให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้เป็นฐานในการพัฒนาองค์การ พร้อมทั้ง เปิดโอกาสให้นำผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่องค์การเผชิญอยู่ ตลอดจนนำมาใช้เพื่อพัฒนาต่อยอดกระบวนการ นวัตกรรมใหม่ๆ ในองค์การ อันจะส่งผลให้

องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้สำเร็จ (ปริตติกร รติวิทยาวงศ์, 2559, น. 24)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยงาน ทางการศึกษาที่ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน สถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ มี 3 รูปแบบ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำเขต และประจำจังหวัด โรงเรียนราชประชานุเคราะห์หรือ ศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนเฉพาะความพิการ (สำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ, 2566, น. 2)

โรงเรียนเฉพาะความพิการเป็นโรงเรียนสำหรับบริการ แก่ เด็กพิการก่อนข้างรุนแรงไม่สามารถไปเรียนกับเด็กทั่วไปได้ ซึ่งมี โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการของรัฐ แบ่งออกเป็น 4 ประเภทความพิการ ได้แก่ โรงเรียนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยิน 21 โรงเรียน โรงเรียนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา 19 โรงเรียน โรงเรียนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง ทางร่างกายหรือสุขภาพ 4 โรงเรียน และโรงเรียนสำหรับบุคคลที่มี ความบกพร่องทางการเห็น 2 โรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนเฉพาะความ พิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ประกอบด้วย 9 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ 2) โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี 3) โรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐม 4) โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี 5) โรงเรียน โสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ 6) โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ 7) โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล 8) โรงเรียน สุพรรณบุรีปัญญานุกูล 9) โรงเรียนอภิสติสุพรรณบุรี (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566, น. 19-20)

จากคำกล่าวในข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความจำเป็น อย่างยิ่งต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อนำพาให้การปฏิบัติงาน ด้านวิชาการประสบผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถพัฒนา องค์การให้เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา พัฒนาศักยภาพของ บุคลากรให้มีศักยภาพที่ดี และเป็นประโยชน์กับสถานศึกษา ชุมชน วงการการศึกษาต่อไป

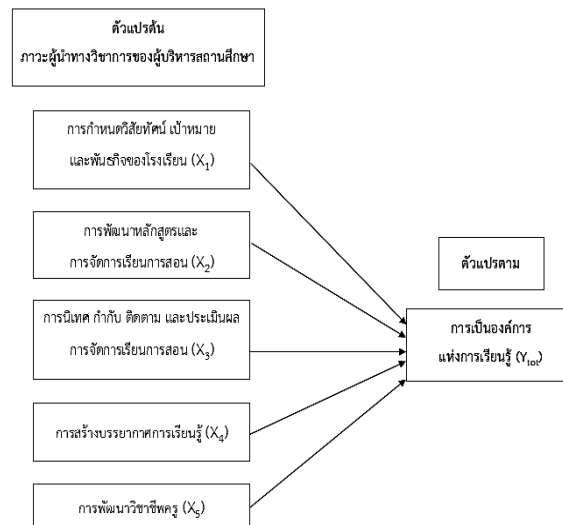
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความ พิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความ พิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในการทาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัว แปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ ของโรงเรียน
- 1.2 การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 1.3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอน

- 1.4 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- 1.5 การพัฒนาวิชาชีพครู

2. ตัวแปรตาม คือ ตัวแปรการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 2.1 การปรับเปลี่ยนองค์กร
- 2.2 ความรอบรู้แห่งตน
- 2.3 การบริหารจัดการความรู้
- 2.4 การคิดอย่างเป็นระบบ
- 2.5 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร/ตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง วิทยฐานะ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และสถานศึกษาจำแนกตามประเภทความพิการ

ขั้นตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีการตรวจสอบความตรงด้านโครงสร้างเนื้อหา และภาษา (content validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือก ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67-1.00

ขั้นตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

(rating scale) มีการตรวจสอบความตรงด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา (content validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67-1.00

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนักงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ปีการศึกษา 2566 มีทั้งสิ้น 422 คน โดยแบ่งออกเป็นโรงเรียนตามประเภทความพิการ ได้แก่ บกพร่องทางสติปัญญา 2 โรงเรียน บกพร่องทางการได้ยิน 6 โรงเรียน และออทิสติก 1 โรงเรียน โรงเรียนทั้งสิ้น 9 โรงเรียน

2. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนักงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ปีการศึกษา 2566 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 14 คน และครูผู้สอน 191 คน ทั้งสิ้น 205 คน จากโรงเรียนตามประเภทความพิการทั้ง 9 โรงเรียน ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง วิทยฐานะ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และสถานศึกษาจำแนกตามประเภทความพิการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่องานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์หนังสือส่งถึงหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนเฉพาะความพิการในสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบ Google Formsตามวันเวลาที่นัดหมายในการส่งแบบสอบถามกลับคืน

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจำนวน 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในแบบสอบถามโดยใช้ การหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 121)

3. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนเฉพาะ

ความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของชูศรี วงศ์รัตน์ (2553, น. 312)

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 โดยภาพรวม (n=205)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ของโรงเรียน	4.04	0.51	มาก	5

(ต่อ)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.44	มาก	3
3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	4.09	0.45	มาก	4
4. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	4.24	0.34	มาก	1
5. การพัฒนาวิชาชีพครู	4.17	0.49	มาก	2
รวม	4.14	0.40	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.34) รองลงมา คือ การพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.49) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.44) และการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียน การสอน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.45) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.51)

2. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 โดยภาพรวม (n=205)

องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร	4.13	0.47	มาก	3
2. ด้านความรู้รอบรู้แห่งตน	4.03	0.55	มาก	5
3. ด้านการบริหารจัดการความรู้	4.07	0.55	มาก	4
4. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.22	0.45	มาก	2
5. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.53	0.39	มากที่สุด	1
รวม	4.19	0.38	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.39) รองลงมา คือ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.45) ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.47) และ ด้านการบริหารจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.55) โดยด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้รอบรู้แห่งตน ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.55)

3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ดังภาพที่ 2

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X ₁)	การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X ₂)	การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (X ₃)	การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X ₄)	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X ₅)	การพัฒนาวิชาชีพครู (X ₆)	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (X ₇)
การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X ₁)	1.00						
การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X ₂)	0.77**	1.00					
การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (X ₃)	0.97**	0.79**	1.00				
การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X ₄)	0.78**	0.72**	0.71**	1.00			
การพัฒนาวิชาชีพครู (X ₅)	0.65**	0.88**	0.97**	0.88**	1.00		
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (X ₇)	0.79**	0.89**	0.79**	0.91**	0.90**	1.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 (n=205)

จากภาพที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.65-0.90 ทั้งนี้พบขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ที่มีค่าสูงกว่า 0.80 จำนวน 2 คู่ โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนกับด้านการพัฒนาวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์กันสูงสุด มีค่าเท่ากับ 0.88 และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนกับด้านการพัฒนาวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด มีค่าเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Y_{tot}) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.79-0.90

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ในภาพรวม (Y_{tot}) ดังภาพที่ 3

(n = 205)					
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	27.94	6.987	602.477	0.00
Residual	200	2.31	0.012		
Total	204	30.26			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	0.30		0.10	3.07*	0.00
การพัฒนาวิชาชีพครู (X ₅)	0.45	0.58	0.02	20.81*	0.00
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X ₄)	0.30	0.26	0.03	7.96*	0.00
การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	0.08	0.10	0.03	2.47*	0.01
การจัดการเรียนการสอน (X ₃)					
การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X ₁)	0.08	0.11	0.03	2.35*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.961 R² = 0.923 SEE = 0.107

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ในภาพรวม (Y_{tot})

ภาพที่ 3 พบว่า แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Regression) แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู (X₅) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X₄) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (X₃) และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X₁) เป็นตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหาร งานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ในภาพรวม (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.923 ซึ่งแสดงว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยร่วมกันทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ในภาพรวมได้ร้อยละ 92.30 โดยสามารถเขียนสมการทำนายได้ ดังนี้

สมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.30 + 0.45 (X_2) + 0.30 (X_4) + 0.08 (X_3) + 0.08 (X_1)$$

สมการการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.58 (X_2) + 0.26 (X_4) + 0.10 (X_3) + 0.11 (X_1)$$

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากทุกด้านโดยด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ตามลำดับ การเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ต้องเป็นผู้รอบรู้ มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ต่อการบริหารได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับวิโรจน์ สารัตนะ (2557, น. 25) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ โดยให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชัมชะยะห์ เมาลิติน (2564, น. 101) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การพัฒนาครู การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย

พันธกิจ การจัดหลักสูตรและ การสอน และการนิเทศติดตาม การเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการบริหารจัดการความรู้และด้านความรอบรู้แห่งตน ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสร้างองค์กรแห่ง การเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ ทำให้โรงเรียนซึ่งจัดว่าเป็นองค์กรที่ให้บริการด้านความรู้ เป็นภารกิจหลัก และมีเป้าหมายสูงสุด คือ การเรียนของผู้เรียน ทั้งองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดการองค์การที่ระดมสรรพกำลังจากบุคลากรในองค์กร ในการวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน และแสวงหาวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (นงนัด ภูเขาพิมพ์, 2560, น. 72) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนทรีย์ ชีชากรณ (2562, น. 6) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมไว้ว่า บุคลากรในองค์กรมีความร่วมมือ มีความรัก ความสามัคคี เป็นหนึ่งเดียวได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และพัฒนาความรู้ ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารซึ่งกันและกัน โดยลดลักษณะ ที่ก่อให้เกิดอิทธิพล ครอบงำ แนวคิดของบุคคลอื่นออกไป และกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวางภายในทีม สอดคล้องกับจุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต (2560, น. 92) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 16 ด้านการเรียนรู้กันเป็นทีมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้กันเป็นทีมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ การมี

ความมุ่งมั่นและยึดมั่นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทีมและขององค์กรอย่างกระตือรือร้น รองลงมา การมองเห็นว่าการเรียนรู้ของทีมทำให้เกิดการพัฒนาต่อองค์กรอย่างแท้จริง และการยอมรับและให้คุณค่าในความแตกต่างของบุคลากรในทีมเสมอ ตามลำดับและความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างบรรยากาศของการทำงานเป็นทีมหรือ หมู่คณะ และสอดคล้องกับสุชาติ พันธก้อม (2563, น. 127) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ด้านการทำงานเป็นทีม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ ที่เหลืออยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้าพเจ้าได้มีการประชุมทีมงานก่อนลงมือปฏิบัติงาน ยอมรับเหตุผลของกันและกัน และข้าพเจ้ามีการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ คิดเห็นและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 เรียงตามลำดับการทำนายจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ซึ่งเป็นปัจจัย ต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งทำนายการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ซึ่งในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 92.30 ซึ่งอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทในการวางแผน จัดทำโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพด้านวิชาการ มีการส่งเสริมให้ครูนำผลการประชุม อบรม สัมมนามาขยายผลให้กับครูท่านอื่นได้รับทราบ และควรแจ้งข่าวสารหรือเผยแพร่บทความ ที่เป็นประโยชน์ใน

การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูได้ทราบอยู่เสมอ นอกจากนั้นตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติไว้ว่าวิชาชีพครู วิชาชีพการบริหารการศึกษา และวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่น การพัฒนาวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติในมาตรา 81 เรื่องการพัฒนาการศึกษาและ การพัฒนาวิชาชีพครูและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งต้องพัฒนาทั้งบุคลากรใหม่ และบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับบุญพา พรหมณะ (2559, น. 101) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ ประชาสัมพันธ์บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำกิจกรรมวิจัยในชั้นเรียน และเผยแพร่ผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพ และสอดคล้องกับบาลี กษา (2559, น. 99) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรบิณัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารจัดเวลาให้ครูได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารมีบทบาท ในการวางแผน จัดทำโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพ ด้านวิชาการและผู้บริหารมีส่วนร่วมกับครูในการจัดการเรียนการสอนการประเมินผล สังเกตและสะท้อนผล เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการเรียนรู้และการพัฒนา และผู้บริหารส่งเสริมให้ความรู้ให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมออยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนัก

บริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 เนื่องจากผู้บริหาร มีการตรวจเยี่ยม ชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนอย่างเต็มที่ มีการจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็น การส่งเสริมและพัฒนา ความรู้ความสามารถของนักเรียน และ ควรส่งเสริมให้มีสิ่งแวดล้อมใน สถานศึกษาที่สวยงาม สะอาด ปลอดภัย และเป็นระเบียบเอื้อต่อการ เรียนรู้ของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุชิน ประสานพันธ์ (2564, น. 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ เป็นการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ แสดงถึงบทบาท ในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้าง บรรยากาศ แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ การจัดให้มีสิ่งที่น่าสนใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ เป็นผู้นำที่ต้องแสดงบทบาทกระตุ้นบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจรรยาภรณ์ มาตาชาติ (2562, น. 84) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลต่อการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ให้ข้อเสนอแนะครูในการจัดห้องเรียน ให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ สามารถสังเกตและ ให้ข้อเสนอแนะ ในเรื่องพฤติกรรมการสอนของครู บุคลิกภาพ และ การควบคุมชั้นเรียนของครูสามารถสังเกต เสนอแนะเกี่ยวกับการสร้าง บรรยากาศแห่งการเรียนรู้บรรยากาศเชิงบวกให้เกิดขึ้น ในชั้นเรียนได้ และจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระเบียบ และปลอดภัย อยู่ในระดับต่ำสุด และสอดคล้องกับสมควร ชุมชอบ (2560, น. 123) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการ ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนจัดสภาพ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โต๊ะ เก้าอี้ ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการดูแล เอาใจใส่ครูและ นักเรียนอย่างใกล้ชิด และผู้บริหารมีการส่งเสริมนักเรียนที่มี

ความสามารถทางด้านวิชาการเพื่อเข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาการอยู่ใน ระดับต่ำสุด

3.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 เนื่องจากผู้บริหารมีการนิเทศโดยการเยี่ยมชั้นเรียนด้วย การสังเกตการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน จัดให้มีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูด้วยกัน เพื่อช่วยให้ครูจัดการเรียน การสอนได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564, น. 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงออกถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมขวัญและกำลังใจ ในการทำงานแก่คณะครู สามารถให้ คำปรึกษา แนะนำชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนางาน การเรียนการสอน สอดคล้องกับปิยพร บุญใบ (2563, น. 136-137) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า มีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาส พัฒนางานการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ สามารถ ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อร่วมมือใน ด้าน การนิเทศภายในอยู่ในระดับต่ำสุด และสอดคล้องกับ สมโชค มีเสียง (2559, น. 99-100) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการนิเทศ พบว่าส่งเสริม สนับสนุนครู ในการศึกษาดูงานเพื่อนำมาพัฒนาการจัด การเรียนการสอนอยู่ในระดับ สูงสุดรองลงมา คือ จัดให้มีการนำข้อมูลผลการนิเทศการสอนเพื่อนำไป พัฒนาระบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการตรวจและให้ข้อเสนอแนะในแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดให้มีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างคณะครูในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือด้านการจัด การเรียนการสอน และมีจัดทำแผนการนิเทศ

ร่วมกับครูและเจ้าหน้าที่การสอนของครูโดยมีการเข้าสังเกตการสอนหรือเยี่ยมการสอน ตามแผนอยู่ในระดับต่ำสุด

3.4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 เนื่องจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และภารกิจของสถานศึกษา นำผลพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษาไปปรับปรุงพัฒนางาน ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ให้บรรลุผล และผู้บริหารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษารับทราบนโยบายแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับศรินาถ อาบวรจง (2556, น. 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพฤติกรรมความเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ต่อครูจนได้รับการยกย่อง เคารพนับถือศรัทธาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์สามารถสื่อสารเป้าหมายและใช้แผนเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลและคอยให้คำแนะนำสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ครูรวมทั้งแสวงหาโอกาสและแนวทางใหม่สร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหาพร้อมกับครูเพื่อกระตุ้นทางปัญญา สอดคล้องกับชัยภูมิภักดิ์ เลขาณัฏ (2558, น. 56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน พบว่า พัฒนาครูให้เป็นทีมงานในโรงเรียนโดยการจัดประชุมศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับสูงสุด ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียน ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และพัฒนาและส่งเสริมให้ครูเป็นแกนนำทางวิชาการของโรงเรียน และสอดคล้องกับกิงกาญจน์ สุขสำราญ (2565, น. 63) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการกำหนดพันธกิจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร มีเป้าหมายและจุดเน้นที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารได้กำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสื่อสารพันธกิจและขอบข่ายงานวิชาการ ของ

โรงเรียนให้ครูและบุคลากรได้รับทราบ และผู้บริหารสื่อสารพันธกิจของหลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียนทราบมีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด

ส่วนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ไม่ส่งผล ต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน (X_2) ซึ่งเป็นตัวแปรต้นของภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับตัวแปรต้น ในด้านอื่น ๆ อยู่ ในความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ ปานกลาง ถึงระดับสูง โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.65-0.90 จึงเป็นเหตุ ให้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X_2) ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสมการ และอธิบายความผันแปรของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ทั้ง 5 ด้าน ในส่วนของด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ พันธกิจ ของโรงเรียน ดังนั้นสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงควรจัดอบรม เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ได้อย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมของสถานศึกษา โดยนำผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษามาให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 ทั้ง 5 ด้าน ในส่วนของด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้แห่งตน ดังนั้นสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงาน ตามแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาถึงการปรับเปลี่ยนองค์กร โดยส่งเสริมสถานศึกษา ให้เข้าถึงความเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้หน่วยงานบรรลุผลตามเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ต่อไปในอนาคต

1.3 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียน การสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนให้มีการปฏิบัติเพิ่มมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 4 ด้าน เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องส่งเสริมต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1.4 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ ทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ในลักษณะองค์รวมเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพราะถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามากเท่าใดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาก็จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ในลักษณะเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทางด้านการบริหารในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหาร เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของศูนย์การศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษกับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ เพื่อพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาประเมินคุณภาพของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง โดยให้ความอนุเคราะห์ความสะดวกและความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์). มหาวิทยาลัยเกริก.
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว. (2559). เมื่อ Thailand 4.0 ถูกขับเคลื่อนด้วย Education 2.0. วารสารสานัญญาจังหวัดปฏิรูปการเรียนรู้, 2 (26), 1-4.
- จรรยาภรณ์ มาตาชาติ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- จุฬาทิพย์ ชัยบัณฑิต. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 16 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ต. โปรแกรสซิฟ.
- ซัมซียะห์ เมาลิติน. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธัญญาภัทร์ เลาชนิง. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นังกัฒ บุษามิพิมพ์. (2560). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- บาลกีส กาชา. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปรัดถกร รติฤทัยวงศ์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี (วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปานหทัย ธรรมรัตน์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2557). ภาวะผู้นำ: ทฤษฎี และนันททัศนะร่วมสมัยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิรินาถ อาจบรรจง. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สกล คามบุญย์. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สมควร ชุมชอบ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- สมโชค มีเสียง. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สุชาติ พันธก้อม. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุชิน ประสานพันธ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สุนทรีย์ ธิชากรณ์. (2562). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-608.